

[Prima Pagină](#) > ... > [Introducerea Unei Acțiuni În Justiție](#) > [Asistență Juridică](#) > [Belgium](#)

Asistență juridică

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Care sunt costurile unui proces și cine ar trebui să le suporte în mod normal?

Termenul „cheltuieli” din jargonul juridic se referă la mai multe elemente prevăzute la articolul 1018 din Codul judiciar (*code judiciaire/gerechtelijk wetboek*).

Cheltuielile includ:

1. diverse taxe judiciare și de înregistrare și taxe de timbru plătite înainte de abrogarea Codului taxei de timbru (*Code des droits de timbre/Wetboek der zegelrechten*);
2. costul pentru actele judiciare, onorariile și salariile conexe;
3. costul aferent expedierii unei copii a hotărârii judecătorești;
4. costurile necesare pentru orice acțiune de cercetare, în principal cheltuielile pentru martori și experți;
5. cheltuielile de deplasare și de ședere ale judecătorilor, grefierilor și părților care trebuie să se deplaseze prin hotărâre judecătorească, precum și costurile aferente întocmirii documentelor exclusiv pentru procedură;
6. despăgubirile procedurale menționate la articolul 1022;
7. onorariile, remunerațiile și costurile unui mediator numit în temeiul articolului 1734;
8. contribuția menționată la articolul 4 alineatul (2) din Legea din 19 martie 2017 de instituire a unui fond bugetar pentru asistența judiciară secundară (*aide juridique de deuxième ligne/juridische tweedelijnsbijstand*).

Despăgubirea procedurală reprezintă contribuția forfetară la cheltuielile de judecată și onorariile avocaților pe care partea care a avut câștig de cauză o poate solicita părții care cade în pretenții.

Cine poate solicita acordarea unei despăgubiri procedurale?

Despăgubirea procedurală, prevăzută la articolul 1022 din Codul judiciar, reprezintă o contribuție forfetară a părții care a avut câștig de cauză la cheltuielile de judecată și la onorariile avocaților.

La cererea uneia dintre părți, eventual formulată pe baza unei intervenții a instanței, aceasta din urmă poate, printr-o decizie motivată în mod special, fie să reducă despăgubirea, fie să o majoreze, fără ca această sumă să fie mai mare sau mai mică decât suma minimă prevăzută de Rege. În evaluarea sa, instanța va lua în considerare:

- capacitatea financiară a părții căzute în pretenții, pentru a reduce cuantumul despăgubirii;
- complexitatea cauzei;
- despăgubiri contractuale convenite pentru partea care a avut câștig de cauză;
- caracterul vădit nerezonabil al situației.

2 Ce presupune asistența juridică?

Asistența judiciară reunește mai multe concepte:

- Aceasta permite oricărei persoane să beneficieze de o consultație juridică inițială gratuită în cadrul asistenței judiciare primare (*aide juridique de première ligne/eerstelijnsbijstand*). Această consultație va fi asigurată de un avocat calificat.
- Asistența judiciară permite, de asemenea, anumitor categorii de persoane să beneficieze de asistență gratuită din partea unui avocat pentru soluționarea oricărui tip de cauză juridică (asistență judiciară secundară). Acești avocați sunt voluntari. Ei oferă clienților lor aceleași servicii juridice ca și în cadrul unei asistențe juridice plătite (consiliere, asistență și reprezentare în cadrul procedurilor de drept comun, administrative sau de mediere).
- Asistența judiciară scutește părțile, ale căror venituri sunt prea mici pentru a acoperi costurile procedurilor judiciare sau extrajudiciare, de la plata integrală sau parțială a taxelor de înregistrare, de grefă și de eliberare a copiilor legalizate. De asemenea, se asigură faptul că funcționarii publici și ministeriali (executori judecătorești, notari etc.) și consilierii tehnici (atunci când efectuează evaluări judiciare) sau mediatorii nu percep părților implicate nicio taxă pentru asistența pe care o oferă.

3 Care sunt cerințele pentru acordarea asistenței juridice?

Pentru a obține asistență judiciară secundară, trebuie îndeplinite două condiții:

- Cererea nu trebuie să fie vădit inadmisibilă sau vădit nefondată.
- Situația financiară trebuie să corespundă [condițiilor de acces](#) prevăzute la articolele 508/13/1 și 508/13/4 (astfel cum au fost introduse prin Legea din 31 iulie 2020 de modificare a Codului judiciar pentru a îmbunătăți accesul la asistență judiciară secundară și la asistență judiciară prin majorarea plafoanelor de venit relevante).

Asistență judiciară integral gratuită:

Persoană celibatară: venit lunar net mai mic de 1 426 EUR.

Persoană celibatară cu persoane aflate în întreținere sau persoană care locuiește împreună cu soțul/soția sau cu orice altă persoană cu care formează o gospodărie: venit lunar net al gospodăriei mai mic de 1 717 EUR.

Asistență judiciară parțial gratuită:

Persoană celibatară: venit lunar net cuprins între 1 426 EUR și 1 717 EUR.

Persoană celibatară cu persoane aflate în întreținere sau persoană care locuiește împreună cu soțul/soția sau cu orice altă persoană cu care formează o gospodărie: venit lunar net al gospodăriei cuprins între 1 717 EUR și 2 007 EUR.

Beneficiarul va trebui să plătească o sumă maximă de 125 EUR.

Sumele sunt în vigoare de la 1 septembrie 2022.

Asistența judiciară se acordă, de asemenea, persoanelor care pot dovedi că nu dispun de mijloace de subzistență suficiente. Decizia biroului de asistență judiciară (*Bureau d'Aide Juridique/Bureau voor Juridische Bijstand*) de acordare a asistenței judiciare secundare integral sau parțial gratuite constituie dovada unor mijloace de subzistență insuficiente.

4 Poate fi obținută asistență juridică pentru toate litigiile?

Da.

5 Există o procedură specifică pentru urgențe?

Da.

În cazuri urgente, biroul de asistență judiciară poate scuti provizoriu solicitantul de taxe, integral sau parțial, fără ca acesta să fie nevoit să prezinte toate sau o parte din documentele justificative. Solicitantul trebuie să prezinte documentele justificative într-un termen stabilit de biroul de asistență judiciară de cel mult 15 zile de la data deciziei. În cazul în care documentele nu sunt prezentate, asistența judiciară încetează în mod automat.

Biroul de asistență judiciară evaluează urgența.

O cerere de asistență judiciară secundară integral sau parțial gratuită se depune verbal sau în scris de către solicitant sau de către avocatul acestuia la biroul de asistență judiciară competent din punct de vedere teritorial.

Cererea poate fi depusă și prin intermediul autorităților competente (serviciul de cooperare civilă internațională al Serviciului Public Federal de Justiție), în sensul Directivei 2003/8/CE a Consiliului din 27 ianuarie 2003 de îmbunătățire a accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor norme minime comune privind asistența judiciară acordată în astfel de litigii.

6 De unde pot obține formularul de cerere privind asistența juridică?

Puteți contacta biroul de asistență judiciară din circumscripția dumneavoastră.

- Birouri unde se vorbește limba franceză: <https://avocats.be/fr/bureaux-daide-juridique-baj>.
- Birouri unde se vorbește limba neerlandeză: <https://www.advocaat.be/nl/gratis-rechtsbijstand/tweedelijnsbijstand>

Odată contactat, biroul competent de asistență judiciară va trimite formularul de cerere de asistență judiciară care trebuie completat.

7 Ce documente trebuie depuse cu formularul de cerere privind asistența juridică?

Documentele justificative variază în funcție de categoria relevantă în care se încadrează persoana. În cazul în care locuiți cu unul sau mai mulți adulți, trebuie furnizate, de asemenea, documente care să ateste veniturile acestor persoane.

Pot fi solicitate documente suplimentare pentru a verifica dacă sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate pentru acordarea asistenței judiciare gratuite.

Atenție: unele documente sunt valabile pentru o perioadă limitată. Acestea nu pot fi mai vechi de 2 luni de la data depunerii cererii dumneavoastră de acordare a asistenței judiciare.

1) Lucrați și sunteți angajat

- certificat privind componența gospodăriei, valabil 2 luni;
- cea mai recentă evaluare fiscală;
- ultimele două fișe de salariu/remunerație (luni întregi de muncă);
- fișe de salariu/remunerație pentru anul în curs, cu prime și indemnizații de concediu;
- certificat eliberat de biroul național de indemnizații de concediu (lucrător manual);
- certificat de venit pentru ultimele 2 luni (lucrător temporar).

2) Lucrați și desfășurați o activitate independentă

- certificat privind componența gospodăriei, valabil 2 luni;
- cea mai recentă evaluare fiscală;
- certificat eliberat de un contabil care să indice venitul dumneavoastră mediu net din ultimele 3 luni;
- cea mai recentă declarație privind TVA.

3) Sunteți inapt(ă) de muncă

- certificat privind componența gospodăriei, valabil 2 luni;
- cea mai recentă evaluare fiscală;

- certificat eliberat de casa de asigurări de sănătate (*mutuelle/ziekenfonds*) care să indice indemnizațiile plătite în ultimele 2 luni;
- certificat anual (incapacitate timp de un an sau mai mult);

4) Sunteți pensionar(ă)

- certificat privind componența gospodăriei, valabil 2 luni;
- cea mai recentă evaluare fiscală;
- certificat eliberat de Oficiul Național de Pensii (*Office national des pensions/Rijksdienst voor pensioenen*), valabil 2 luni.

5) Sunteți șomer(ă)

- certificat privind componența gospodăriei, valabil 2 luni;
- cea mai recentă evaluare fiscală;
- certificat privind prestațiile de șomaj primite în ultimele 2 luni.

6) Beneficiați de sprijin pentru venit CPAS/OCMW (*Centre public d'action sociale/Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn*)

- Certificat CPAS/OCMW, valabil 2 luni, care precizează tipul și valoarea sprijinului.

7) Beneficiați de garanția de venit pentru persoane în vârstă (*Garantie de revenus aux personnes âgées – GRAPA/Inkomensgarantie voor ouderen – IGO*)

- certificat eliberat de Oficiul Național de Pensii în care se specifică valoarea GRAPA/IGO.

8) Aveți dreptul la o indemnizație de invaliditate

- certificat eliberat de Serviciul Public Federal pentru Securitate Socială (*SPF Sécurité Sociale/FOD Sociale Zekerheid*) care menționează indemnizațiile pentru ultimele 2 luni.

9) Locuiți în locuințe sociale închiriate

- fișa de calcul al chiriilor sociale.

10) Vă aflați într-o procedură colectivă de stingere a datoriilor

- certificat privind componența gospodăriei, valabil 2 luni;
- cea mai recentă evaluare fiscală;
- certificat, valabil 2 luni, eliberat de mediatorul pentru datorii, în care se menționează suma care vi se plătește, cuantumul disponibil al alocațiilor familiale, dacă acestea sunt incluse, precum și cuantumul costurilor fixe plătite.

11) Aveți vârsta mai mică de 18 ani

- o copie a cărții dumneavoastră de identitate sau a altui document oficial care să ateste că sunteți minor.

12) Ați solicitat eliberarea unui permis de ședere

- orice document care atestă șederea ilegală (anexe, obligația de a părăsi teritoriul, decizie de refuz al șederii, pașaport etc.).

13) Faceți obiectul unei măsuri privative de libertate

- certificat de reținere.

8 Unde trebuie depusă cererea de asistență juridică?

În cazul în care cunoașteți un avocat practicant care oferă asistență judiciară secundară gratuită, îl puteți contacta direct. În cazul în care este de acord să preia cazul dumneavoastră, va solicita biroului de asistență judiciară să îl numească.

Dacă nu cunoașteți niciun avocat care oferă asistență judiciară gratuită, puteți face o programare la biroul local competent de asistență judiciară pentru a solicita consiliere din partea unui avocat.

9 Cum pot afla dacă am dreptul la asistență juridică?

Veți fi informat cu privire la decizia biroului de asistență judiciară în termen de 15 zile de la depunerea cererii. Orice decizie de respingere trebuie să prezinte motivele respingerii. Notificarea trebuie să conțină informațiile relevante pentru introducerea căii de atac preconizate.

10 Ce ar trebui să fac în cazul în care îndeplinesc condițiile pentru a primi asistență juridică?

Trebuie să contactați avocatul dumneavoastră sau avocatul desemnat de biroul de asistență judiciară.

11 În cazul în care îndeplinesc condițiile pentru a primi asistență juridică, cine îmi va alege avocatul?

Biroul de asistență judiciară numește un avocat care se află pe lista avocaților voluntari care oferă asistență judiciară.

12 Asistența judiciară acoperă toate cheltuielile de judecată?

Asistența judiciară acoperă onorariile executorilor judecătorești sau ale experților, costurile poștale și de înregistrare. La fel ca în cazul asistenței judiciare secundare, asistența judiciară nu este automată și trebuie solicitată de la biroul de asistență judiciară al instanței sesizate (articolul 664 și următoarele din Codul judiciar).

13 În cazul în care îndeplinesc condițiile pentru a primi doar asistență juridică parțială, cine va suporta restul costurilor?

În cazul în care se oferă asistență judiciară parțial gratuită, aceasta nu înseamnă că sunt acoperite numai anumite servicii/costuri. Aceasta înseamnă pur și simplu că beneficiarul asistenței judiciare parțial gratuite va trebui să plătească cel mult 125 EUR, spre deosebire de beneficiarul asistenței judiciare integral gratuite, care nu trebuie să plătească nimic. Beneficiarii de asistență judiciară gratuită, integral sau parțial, beneficiază de aceleași servicii.

14 Asistența juridică acoperă, de asemenea, cheltuielile legate de căile de atac?

Da.

15 Asistența juridică poate fi retrasă înainte de încheierea procesului (sau chiar revocată după proces)?

Da.

În cazul în care se modifică condițiile conform cărora beneficiarul este eligibil pentru asistență judiciară secundară integral sau parțial gratuită, beneficiarul trebuie să își informeze imediat avocatul, care va notifica acest lucru biroului de asistență judiciară.

Biroul de asistență judiciară poate, de asemenea, să pună capăt asistenței judiciare la cererea motivată a unui avocat în cazul în care avocatul consideră că implicarea sa nu aduce nicio valoare adăugată.

Alt scenariu pentru retragere: în cazul în care beneficiarul nu cooperează în mod vădit pentru apărarea intereselor sale (cum ar fi lipsa de răspuns la cererile avocatului său).

16 Pot contesta decizia prin care mi s-a refuzat cererea de asistență juridică?

În cazul în care cererea este respinsă, este posibil să se introducă o acțiune în fața instanței pentru litigii de muncă printr-o cerere scrisă sau orală (la grefa instanței). Acțiunea trebuie introdusă în termen de o lună de la notificarea deciziei biroului de asistență judiciară.

17 Cererea de asistență juridică are ca efect suspendarea termenului de prescripție?

În cazul în care se oferă asistență judiciară parțial gratuită, aceasta nu înseamnă că sunt acoperite numai anumite servicii/costuri. Aceasta înseamnă pur și simplu că beneficiarul asistenței judiciare parțial gratuite va trebui să plătească cel mult 125 EUR, spre deosebire de beneficiarul asistenței judiciare integral gratuite, care nu trebuie să plătească nimic. Beneficiarii de asistență judiciară gratuită, integral sau parțial, beneficiază de aceleași servicii.

■ Ultima actualizare: 22/07/2025

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.